

Jau 90. gadu vidū tika iezīmētas bunkura aprises, nostiprinot tās ar iekšējām sienām, bet tikai kaujas 60. gadadienā bunkuru atjaunoja tieši tādu, kāds tas bija pirms saspridzināšanas. 2014.gadā ar AS „Latvijas Valsts meži” finansējumu bunkurs tika pārbūvēts un nostiprināts. Lai tas kalpotu ilgāku laiku, to vispirms izbetonēja un izveidoja vēdināšanas sistēmu. Izbūvēta arī garā eja, kas iepriekš nebija atjaunota.

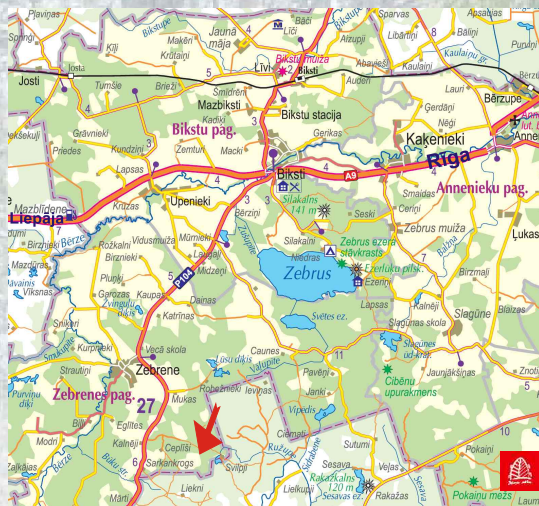
Bunkura iekšpusē redzama krāsniņa, galds, plīts, šauras lāviņas, uz kurām gulējuši partizāni. Pie gājēju takas ir izvietots informācijas stends, izveidota autostāvvieta.

Bunkura durvis apmeklētājiem ir atvērtas katru dienu, lai var apskatīt bunkura iekārtojumu un iejusties tā laika apstākļos. Tā kā iekšā ir tumšs, vēlams līdzīgi ģemt lukturīti vai sveci.

Katru gadu 17. martā pie bunkura notiek piemiņas pasākums, kas pulcē daudzus cilvēkus. Pēdējās kaujas norisi rekonstruē biedrība "Latviešu karavīrs".

Attēlā: kaujas rekonstrukcija pie Īles nacionālo partizānu bunkura.

Kā atrast

Atrodas no Bikstiem apmēram 13 km,
no Dobeles 21 km.

Braucot pa Rīgas Liepājas šoseju (A 9), Bikstos pie kafejnīcas "Dzirnaviņas" jānogriežas Auces virzienā. Pēc apmēram 11 km būs norādes zīme uz bunkuru. Pēc 2 km pa meža ceļu labajā pusē būs stāvlaukums un bunkurs.

Koordinātes: 56.57870; 22.92499

Dobeles novada tūrisma informācijas centrs

Baznīcas iela 6, Dobele
Tāl. 63723074, 26136682
E-pasts: turisms@dobelev.lv
www.dobelev.lv

Sagatavoja: Dobeles novada TIC

Izdevējs: Dobeles novada pašvaldība

Dizains: "Firma ZEMGALE" SIA

ĪLES NACIONĀLO PARTIZĀNU BUNKURS

Atjaunotais bunkurs ir ne tikai cieņas apliecinājums nacionālajiem partizāniem, bet arī interesants apskates objekts, kas ļaus pamatīgāk iepazīt vēl vienu Latvijas vēstures trāģisko lappusi.

Pēc Otrā pasaules kara beigām Latvijas mežos cīņu pret padomju okupāciju turpināja apmēram 20 000 partizānu un viņus atbalstīja ap 80 000 civiliedzīvotāju. Partizānu karš par neatkarīgu Latviju ilga 12 gadus no 1944. līdz 1956. gadam, kad rudenī beidza pastāvēt pēdējā nacionālo partizānu grupa, kas bija patvērusies Ziemeļvidzemes mežos.

Partizānu grupa, ko vadīja gados jaunais komandieris Kārlis Krauja (īstajā vārdā Visvaldis Brizga), izveidojās 1946. gadā, kad pēc cīņas ar padomju armijas karavīriem Sabiles-Kabiles partizānu nodaļa sadalījās grupās. Kārļa Kraujas grupa ziemu pārlaida Liepājas pusē, vēlāk iekļāvās Lietuvas pretestības kustībā, līdz 1947. gadā atgriezās Latvijā. 1948. gadā tā izveidojās par spēcīgāko Zemgales grupu.

Grupa sastāvēja no bijušajiem latviešu leģionāriem, no vīriem, kuri izvairījās no dienesta padomju armijā, no Latvijas un Lietuvas patriotiem, kuriem nebija pieņemama okupācijas vara. Grupā bija 27 cilvēki, tai skaitā 9 lietuvieši. Partizāniem bija plaša atbalstītāju bāze, ko veidoja vietējie iedzīvotāji.

Partizāni bija izbūvējuši 62 m² lielu, labi maskētu ziemas bunkuru, kas izmēru ziņā bija lielākais Baltijas valstīs. Bunkurs atradās ap 300 m attālumā no Priedaišu mājām. Tam tika izbūvētas divas izejas. Apkārtnē bija mīnēta un pieejas ceļiem ierīkota signalizācija.

Bijušais Īles nacionālais partizāns Modris Zihmanis savā atmiņu grāmatā "Nemesīdas gūstā" raksta:

Augsnes virskārtu ļoti rūpīgi maskē, vietai raksturīgo augāju iestāda atpakaļ un aplaista. Priede kalpo par skursteni un ventilatoru. Tieši zem skursteņa ir podiņu plīts ar cepeškrānsni un ūdens sildītāju galā. Plītij blakus ir grodu aka ar tīru ūdeni.

Kreisajā pusē pie sienas ir velosipēds ar paceltu aizmugures riteni. Pie tā ir dinamo ģenerators ar akumulatoru pie bagāžnieka. Uz balsta staba uzraksts: darbs, kas nevienam nepatīk. Lai nodrošinātu apgaismi, jāmin pedāļi.

Pie šī paša staba ir plauktiņš ar radiofonu, klausāmie ziņas un mūziku. Pulksten 22:00 ir vakarjunda. Ieņemam miera stāju un nodziedam "Svēts mantojums". Ēdienu gatavojam tumsā, tāpat kā vasarā, jo dūmi var radīt aizdomas.

Lietuvieši īsina laiku ar pokera spēli, dažkārt tiem pievienojas mūsu tautības interesenti. Saruna iet vaļā tādā kā vienotā baltu pirmvalodā.

1949. gada 17. martā partizāni, kas tobrīd atradās bunkurā, izcīnīja savu pēdējo kauju. 24 partizāniem nācās stāties pretī Valsts drošības ministrijas jeb čekas 760 karavīru lielajam pārspēkam. Grupas likvidāciju bija paredzēts veikt ar aplenkšanas metodi vienusēja uzbrukuma veidā. Kaut arī pieejas bunkuram bija mīnētas un partizāni cīņās spara pilni, spēki bija pārāk nevienmērīgi.

Piecu stundu ilgās un sīvās cīņas rezultātā bojā gāja 15 partizāni, deviņi tika sagūstīti un kopā ar atbalstītājiem izsūtīti uz Sibīriju. Iespējams, partizānus nodeva čekas spiegs ar segvārdu Krusts, kurš iefiltrējās grupā. Bunkurā tobrīd neatradās Kārlis Krauja un vēl divi partizāni. Kārlis Krauja krita cīņā ar čekas karavīriem 1950. gada 24. februārī Saldū.

1992. gadā zemessargi kopā ar Daugavas Vanagiem un patriotisko organizāciju pārstāvjiem atraka saspridzināto bunkuru, savāca kritušo kaujinieku kaulus un apbedīja Dobeles Virkus kapos. Pie bunkura tika uzstādīts Baltais krusts, piemiņas akmens un granīta stēla.

